C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr. 21rji-892/2024 Judecătoria Orhei sediul Rezina
1-22083241-03-21rji-19082024 Judecător: Ludmila Tetiu

D E C I Z I E
În numele Legii

05 noiembrie 2024 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,
În componența:
Președintele ședinței de judecată, judecătorul Gheorghe Scutelnic
Judecătorii Viorel Pușcaș
Oleg Moraru

a judecat în ședință de judecată în ordine de recurs recursul directorului Penitenciarului nr. 17 Rezina Veaceslav Dascal și recursul condamnatului Mucuța Mihail declarate împotriva încheierii judecătoriei Orhei sediul Rezina din 29 iulie 2024 adoptate în limitele demersului administrației Penitenciarului nr. 17 Rezina privind aplicarea prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului Mucuța Mihail.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de actele cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,-

C O N S T A T Ă:

La 13.06.2022 în adresa Judecătoriei Orhei sediul Rezina a parvenit spre examinare demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina cu privire la aplicarea prevederilor art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 în privința condamnatului Mucuța Mihail.

Ulterior, la data de 19 august 2022 în adresa Judecătoriei Orhei sediul Rezina a parvenit spre examinare cererea condamnatului Mucuța Mihail privind

aplicarea prevederilor art. 6 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința sa.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 20.03.2023 ambele cauze au fost conexate pentru a fi examinate într-o procedură unică, cauzei fiindu-i atribuit nr. 21ji-204/2022.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 16 mai 2023 s-au respins ca neîntemeiate demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina privind aplicarea prevederilor art. 7 alin. (1) lit. d) al Legii nr. 243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului Mucuța Mihail și cererea condamnatului Mucuța Mihail privind aplicarea prevederilor art. 6 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 243 din 24.12.2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința sa.

Invocând ilegalitatea încheierii instanței de fond, recurs a declarat administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina și condamnatul Mucuța Mihail, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea demersului Penitenciarului nr. 17 Rezina.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2024 au fost admise recursul Penitenciarului nr. 17 Rezina și recursul condamnatului Mucuța Mihail declarate împotriva încheierii Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 16 mai 2023, casată încheierea și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Rejudecând cauza în fond, prin încheierea judecătoriei Orhei sediul Rezina din 29 iulie 2024 a fost respins demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina privind aplicarea prevederilor art. 7 alin. 1 lit. d) al Legii 243/2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința condamnatului Mucuța Mihail ca fiind neîntemeiat.

Încheierea nominalizată a fost atacată cu recurs de către directorul Penitenciarului nr. 17 Rezina Veaceslav Dascal, prin care s-a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii judecătoriei Orhei sediul Rezina din 29 iulie 2024, cu pronunțarea unei noi decizii privind admiterea demersului instituției penitenciare și aplicarea în privința condamnatului Mucuța Mihail a dispozițiilor art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243/2021 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea recursului s-a menționat că, condamnatul Mucuța Mihail execută pedeapsa închisorii în ***** conform sentinței de condamnare a Curții Supreme de Justiție din 14.01.1997 în baza art.art.119 alin.(3); 120 alin.(2); 121 alin.(1) pct.1,2,3,5; 102 alin.(3), 103/1 alin.(2); 88 pct.1,6,7,8; 127; 227 alin.(1); 208 alin.(3); 224 alin.(1), 39 din Codul penal la detențiune pe viață în penitenciar

de tip închis, începutul termenului 16.03.1995, executând efectiv la data de 30.05.2022 - 27 ani 2 luni 14 zile.

Potrivit extrasului din procesul-verbal nr.9 din 23.05.2022 al ședinței comisiei Penitenciarului nr. 17 Rezina a fost aprobat raportul de evaluare a condamnatului la detențiune pe viață Mucuța Mihail, în corespundere cu exigențele pct. 52 al Ordinului Ministerului Justiției nr. 44 din 18.02.2022 „Cu privire la aprobarea Regulamentului - cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate” în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Fiind examinat la comisia Penitenciarului nr. 17 Rezina, la data de 23.05.2022 s-a decis că condamnatul la detențiune pe viață Mucuța Mihail întrunește condițiile statuate la art. 1 al Legii nr. 243/2021, fiind acceptată cererea condamnatului și s-a dispus înaintarea către Judecătoria Orhei sediul Rezina de către administrația Penitenciarului nr. 17 Rezina a demersului în vederea examinării posibilității aplicării în privința acestuia dispozițiilor alin. (1) lit. d) al art.7 din Legea nr. 243/2021 privind comutarea pedepsei la 30 ani de închisoare.

La baza înaintării demersului respectiv a servit faptul că condamnatul la detențiune pe viață Mucuța Mihail întrunește condițiile prevăzute de art. 1 al Legii nr. 243/2021, și anume în calitate de condamnat se caracteriza pozitiv (calificativ stabilit de comisia penitenciară la data de 23.05.2022 urmare a aprobării Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului), fiind evaluat psihologic de către psihologul care este și membru al comisiei speciale din cadrul instituției penitenciare, care a constatat că deținutul nominalizat prezintă „risc de recidivă redus”.

În cadrul ședinței de judecată reprezentantul Penitenciarului nr. 17 Rezina a prezentat probele respective întru susținerea demersului înaintat. De asemenea, în susținerea demersului s-a menționat că condamnatul la detențiune pe viață Mucuța Mihail întrunește condițiile prevăzute la art. 7 alin. (1) lit. d) a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

La fel, condamnatul la detențiune pe viață Mucuța Mihail, precum și avocatul acestuia au susținut demersul înaintat, invocând faptul că Mucuța Mihail întrunește condițiile stabilite de legiuitor în vederea solicitării admiterii demersului instituției penitenciare.

Cu referire la concluzia primei instanțe referitor la faptul că condamnatul la detențiune pe viață Mucuța Mihail nu întrunește condițiile prevăzute la art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243/2021, care conform certificatului privind sancțiuni, stimulări aplicate condamnatului pe parcursul detenției conform dosarului personal al condamnatului în perioada anilor 1996-2013 a fost sancționat disciplinar de 14

ori și stimulat de 36 ori, prin care instanța a considerat că nu a avut o conduită cuviincioasă constantă pe parcursul întregii perioade de executare a pedepsei și nu poate fi caracterizat pozitiv, dar satisfăcător, totuși la data examinării la comisia specială din cadrul instituției penitenciare și la înaintarea demersului în instanța de judecată privind aplicarea prevederilor Legii nr. 243/2021, condamnatul menționat a fost caracterizat pozitiv, evaluat psihologic și prezenta „risc de recidivă redus" și nu dispunea de sancțiuni nestinse.

Astfel, consideră că demersul instituției penitenciare este legal și întemeiat, iar în privința condamnatului pot fi aplicate prevederile art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243/2021.

Concomitent, încheierea judecătoriei Orhei sediul Rezina din 29 iulie 2024 în termenul legal a fost contestată cu recurs și de către condamnatul Mucuța Mihail, prin care s-a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care demersul Penitenciarului nr. 17 Rezina să fie admis.

În susținerea poziției date s-a invocat că, instanța de fond în hotărârea adoptată nu s-a expus pe art. 1 punctele 1)-4), art.6, art.7 din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia și a oferit o apreciere greșită și eronată legislației în vigoare.

La fel, instanța de fond a aplicat eronat prevederile legale, indicând faptul că condamnatul Mucuța Mihail nu întrunește condițiile art.art. 1, 6 și 7 din Legea nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare din 31.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, deoarece a fost condamnat în baza art. 208 din Codul penal și art. 7 din prezenta lege nu este aplicabil, odată ce art. 107 din Codul penal interzice.

În acest context, consideră că potrivit art. 9 din Legea amnistiei, instanța urma să analizeze posibilitatea aplicării amnistiei pentru fiecare infracțiune în parte.

În temeiul art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Prin referința depusă, avocatul Ion Sova în interesele condamnatului Mucuța Mihail a pledat pentru admiterea recursului condamnatului, cu casarea încheierii contestate, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri privind aplicarea în privința acestuia a Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În susținerea poziției date, partea apărării a invocat că cauza a fost examinată în mod superficial, fără o analiză obiectivă a probelor anexate, inclusiv și prin aprecierea neîntemeiată a concluziei Comisiei Speciale a Penitenciarului nr. 17 Rezina privind riscul redus de recidivă, or, stabilirea acestei chestiuni îi aparține în

exclusivitate psihologului instituției penitenciare, iar instanța nu putea constata un alt risc de recidivă decât cel stabilit.

La fel, consideră că la materialele cauzei au fost anexate un șir de documente din care poate fi dedusă evaluarea pozitivă a personalității condamnatului.

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți consideră necesar de a respinge recursurile declarate ca fiind nefondate reieșind din următoarele considerațiuni.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărîrea atacată, dacă recursul este nefondat.

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art.469 alin. (1) pct.15) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la liberarea de pedeapsă în temeiul actului amnistiei sau stingerea executării pedepsei (art.295 din Codul de executare).

Art. 470 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că, chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct.1)-4), 6)-16), 17/1) şi 18) se soluționează de către instanța de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa.

Potrivit prevederilor art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Conform art. 272 alin. (1), (2) din Codul de executare, în cazul amnistiei, în temeiul art.107 din Codul penal, care liberează condamnatul de executarea în continuare a pedepsei, fie reduce pedeapsa sau o comută, instituțiile şi organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă examinează aplicabilitatea actului de clemență fiecărui condamnat şi, după caz, cu acordul condamnatului, înaintează un demers instanței de judecată competente conform art. 470 din Codul de procedură penală. La demers se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt şi de drept invocate. Demersul se judecă în condițiile Codului de procedură penală. Condamnatul este în drept să înainteze personal un demers instanței de judecată pentru examinarea posibilității aplicării actului de amnistie. În acest caz, instituțiile sau organele care asigură executarea categoriei respective de pedeapsă remit instanței de judecată dosarul personal al condamnatului.

În continuare, Colegiul penal statuează că potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică condiționat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, **care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei**, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca **prezentând risc de recidivă mediu sau redus**, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8.

Aliniatul (2) al aceluiași articol stipulează că, aplicarea amnistiei faţă de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – *comisii speciale*), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor şi ai Inspectoratului Național de Probațiune. Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției şi activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției.

Conform alin. (3) al aceluiași articol, în temeiul deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

Subsecvent, alin. (6) din norma citată prevede că, persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei doar dacă a fost refuzată de comisia specială.

În sensul prevederilor legale enunțate, Colegiul statuează că amnistia reprezintă o cauză care stinge raportul penal de conflict sub aspectul pedepsei, ce constă în actul de clemență al legiuitorului care, din rațiuni de politică penală sau socială, renunță la dreptul de a aplica sancțiuni de drept penal persoanelor care au comis anumite infracțiuni.

Justificarea aplicării unui act de clemență, cum este amnistia, prin care persoanele ce au comis infracțiuni sunt liberate de răspundere şi pedeapsă penală, necesită evaluarea unui șir de factori, cum ar fi: impactul pe care îl va produce asupra societății, componențele de infracțiune şi categoriile de persoane în privința cărora urmează să se extindă actul dat, structura populației penitenciare, efectul pe care îl va produce asupra numărului populației penitenciare, frecvența aplicării unor asemenea acte şi raționalitatea aplicării actului respectiv la momentul dat.

Din materialele cauzei se constată că, Mucuța Mihail a fost condamnat prin sentința Tribunalului Chișinău din 14 aprilie 1997 în baza art. 88 pct.pct. 1,6,7 și 8 CP (redacția 1961) la detenție pe viață; art. 119 alin. 3 la 10 ani privațiune de libertate; în baza art. 120 alin. (2) Cod penal la 10 ani privațiune de libertate; în baza art. 121 alin. (2) pct. 1), 2), 3), 5) Cod penal la 20 ani privațiune de libertate;

în baza art. 102 alin. (3) Cod penal la 12 ani privațiune de libertate; în baza art. 103[1] alin. (2) Cod penal la 8 ani privațiune de libertate; în baza art. 127 Cod penal la 15 ani privațiune de libertate; în baza art. 227 alin. (1) Cod penal la muncă corecțională cu reținerea a 20 procente din salariu în folosul statului; în baza art. 208 alin. (1) Cod penal la un an privațiune de libertate; în baza art. 224 Cod penal la 5 ani privațiune de libertate. În baza art. 39 CP, pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă, lui Mucuța Mihail i-a fost stabilită definitiv pedeapsa sub formă de detențiune pe viață.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel a RM din 28 ianuarie 1998 apelul inculpatului Mucuța Mihail a fost respins ca nefondat, menținându-se sentința contestată.

Prin decizia Colegiului Penal al CSJ din 09 aprilie 1998 recursul inculpatului Mucuța Mihail a fost respins ca nefondat, menținându-se hotărârile contestate.

Ulterior, prin Hotărârea CSJ din 21 decembrie 2009 a fost admis recursul în anulare declarat de condamnatul Mucuța Mihail împotriva hotărârilor nominalizate supra și a fost pronunțată o nouă hotărâre, după cum urmează:

Procesul penal în privința lui Mucuța Mihail intentat în baza art. 227 alin. 1 Cod penal (1961) a fost încetat din motiv că fapta acestuia nu este prevăzută de lege ca infracțiune.

Procesul penal în privința lui Mucuța Mihail intentat în baza art. 127 alin. 1 Cod penal (1961) a fost încetat din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

Procesul penal în privința lui Mucuța Mihail pe episoadele de furt în sumă de pînă la 500 lei a fost încetat pe motiv că faptele lui constituie contravenții administrative prevăzute de art. 51 CCA (1985).

Acțiunile lui Mucuța Mihail Sergiu s-au reîncadrat din prevederile:

- art. 119 alin. (3) Cod penal (1961) în cele a art.186 alin. (2) lit. b), c) și d) Cod penal, fiindu-i stabilită pedepasa de 4 ani închisoare;
- art. 120 alin. (2) Cod penal (1961) în acele ale art. 187 alin.(2) lit. b), e) și f) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 6 ani închisoare;
- art. 121 alin. (2) pct. 1), 2), 3) și 5) Cod penal (1961) în cele ale art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 12 ani închisoare.

A fost menținută condamnarea lui Mucuța Mihail în baza art. 102 alin. (3) Cod penal (1961) la 12 ani închisoare; în baza art. 103[1] alin. (2) Cod penal (1961) la 8 ani închisoare; art. 88 pct.pct. 1,6,7 și 8 CP (1961) la detenție pe viață, în baza art. 208 alin. (3) Cod penal (1961) la un an închisoare; în baza art. 224 Cod penal (1961) la 5 ani închisoare. În baza art. 39 CP, pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă, lui Mucuța Mihail i-a fost stabilită definitiv pedeapsa sub formă de detențiune pe viață, cu executarea pedepsei începînd cu 16.03.1995.

Prin încheierea judecătoriei Orhei sediul Rezina din 07.12.2018 acțiunile lui Mucuţa Mihail Sergiu s-au reîncadrat:

- din prevederile art.102 alin.3 CP (red.1961) în prevederile art.171 alin.(2) lit.b), c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- din prevederile art.103/1 alin.2 CP (red.1961) în prevederile art. 172 alin.(2) lit.a), b), c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- din prevederile art.88 pct. 1), 6), 7), 8) CP (red.1961) în prevederile art.145 alin.(2) lit.b), j), k), o) Cod penal, cu menţinerea pedepsei detenţiune pe viață, cu executara pedepsei în penitenciar de tip închis;

- din prevederile art.208 alin. 3 CP (red.1961) în prevederile art.360 alin.(2) Cod penal, fiindu-i menținută pedeapsa închisorii pe un termen de 1 an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- din prevederile art.224 CP (red.1961) în prevederile art.208 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

A fost redusă pedeapsa aplicată lui Mucuţa Mihail Sergiu prin Hotărârea Curții Supreme de Justiție din 21.12.2009 în baza art.186 alin.(2) lit.b), c), d) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa închisorii pe un termen de 2 ani şi 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- pedeapsa aplicată lui Mucuţa Mihail Sergiu prin Hotărârea Curții Supreme de Justiție din 21.12.2009 în baza art.187 alin.(2) lit. b), e), f) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa închisorii pe un termen de 4 ani şi 6 luni, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- pedeapsa aplicată lui Mucuţa Mihail Sergiu prin Hotărârea Curții Supreme de Justiție din 21.12.2009 în baza art.188 alin.(3) lit.c) Cod penal, stabilindu-i-se pedeapsa închisorii pe termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.84 alin.(5) Cod penal, lui Mucuţa Mihail Sergiu, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă detenţiune pe viață.

Fiind respectată procedura prealabilă, potrivit extrasului din procesul-verbal nr. 5 al Comisiei speciale a Penitenciarului nr. 17 Rezina din 30.05.2022, cu 4 voturi pro și 4 contra, Comisia a votat pentru înaintarea demersului în instanța de judecată pentru aplicarea în privința lui Mucuța Mihail a prevederilor art. 7 lit. d) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Drept urmare, la data de 13.06.2022 directorul adjunct al Penitenciarului nr. 17 Rezina s-a adresat către judecătorul de instrucție cu demersul privind aplicarea

în privința condamnatului Mucuța Mihail a prevederilor art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Cu cerere similară s-a adresat și condamnatul Mucuța Mihail.

Fiind investit cu dreptul de a examina chestiunea cu privire la aplicarea în privința condamnatului Mucuța Mihail a actului amnistiei, Colegiul conchide că judecătorul de instrucție în mod întemeiat a constatat că în privința lui Mucuța Mihail nu sunt aplicabile prevederile Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În acest context, Colegiul penal relevă că amnistia reprezintă în sine o cauză reală de liberare de la executarea unei părți din pedeapsa penală, având ca efecte cu privire la toți participanții la săvârșirea infracțiunii, însă aceasta este incidentă *in rem*, și nu *in personam*, or, consecințele pot surveni numai dacă sunt îndeplinite anumite condiții personale, iar prin intermediul prevederilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, legiuitorul indică expres condițiile fără respectarea cărora nu poate fi pusă spre examinare cererea, şi anume: prezentarea dovezilor despre caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei, raportul evaluării psihologice că condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus, iar întrunirea acestor condiții urmează a fi stabilită prioritar de către comisia specială, instituită, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa.

Cu referire la primul aspect prevăzut de legiuitor, instanța de recurs remarcă că constatarea *comportamentului pozitiv* pe parcursul executării pedepsei penale se desprinde ca urmare a resocializării penitenciare a condamnatului, reprezentând, per ansamblu, un proces complex, care constă în activitățile socio-educative desfășurate de personalul penitenciar prin intermediul unui complex de măsuri cu caracter educativ, juridic, social, organizatoric, psihopedagogic etc., activități ce sunt aplicate în scopul modificării sistemului lui de valori antisociale, având ca scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum şi **prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnați**, cât şi de către alte persoane, numărul de stimulări pe perioada detenției, numărul sancțiunilor disciplinare, numărul de participări în activitățile educative în cadrul penitenciarului, caracteristica din partea membrilor de familie, cunoscuți, rude și prieteni, numărul condamnărilor, situația familială, predispoziția deținutului de a repara prejudiciul moral și material.

Cât privește cel de-al doilea aspect prevăzut de legiuitor privind *evaluarea psihologică* a condamnatului în scopul stabilirii riscului de recidivă, urmează a fi supuse aprecierii prevederile Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, care la pct.

pct. 53, 55, 57 stabilesc că psihologul din cadrul instituției penitenciare, urmare parvenirii listei persoanelor care se încadrează în prevederile art.art. 4, 5, 7 sau 8 din Legea nr. 243/2021, în cel mult 10 zile lucrătoare pentru fiecare 10 condamnați va realiza evaluarea psihologică a acestor persoane în conformitate cu metodologia și fișa de evaluare a riscului de recidivă prevăzute la anexa nr. 6.

Rezultatele evaluării riscului de recidivă se prezintă condamnatului pentru informare, fapt consemnat în fișa de evaluare a riscului de recidivă. Fișa de evaluare a riscului de recidivă se prezintă și se argumentează de către psiholog sau consilierul de probațiune în cadrul ședinței comisiei speciale pentru fiecare condamnat în parte.

Subsecvent, conform pct. 5 al Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, rezultă că comisiile speciale din cadrul instituțiilor penitenciare sunt compuse din conducătorul instituției, care are calitate de președinte, un expert psiholog judiciar, un consilier de probațiune din cadrul biroului de probațiune din raza teritorială a instituției penitenciare, precum și alți 6 membri desemnați de către MJ la propunerea directorului ANP.

Potrivit anexei nr.6 a Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, Metodologia evaluării riscului de recidivă, capitolul IV, pct.2), 3) și 4), prevede faptul că în baza listei condamnaților eligibili sau cererii condamnatului privind aplicarea amnistiei, psihologul va studia dosarul personal al acestuia şi va planifica realizarea interviului. Interviul în contextul evaluării riscului de recidivă se desfășoară în biroul psihologului şi trebuie să corespundă unui cadru apropiat procesului de consiliere. *Interviul se realizează în câteva ședințe*, suficiente pentru colectarea datelor cu referire la analiza tuturor factorilor şi stabilirea nivelului riscului de recidivă.

Aici instanța de recurs învederează că, evaluarea psihologică a condamnatului trebuie să aibă o desfășurare logică, pornind de la identificarea antecedentelor persoanei, vizând atât informații privitoare la condamnările anterioare, cât și la istoria comportamentală a celui evaluat. Urmează identificarea comportamentului infracțional și circumstanțele în care acesta s-a produs: starea condamnatului până la săvârșirea infracțiunii (vârsta, circumstanțele, acțiunile, gândurile etc.); evaluarea proprie a infracțiunii săvârșite de către condamnat (recunoaște sau nu vina); analiza alternativelor comportamentului infracțional și de ce nu au fost folosite; studierea sferei etico-morale (i-a fost greu să ia decizia, cât de ușor a luat-o, dileme morale), precum și consecințele comportamentului acestuia. În evaluarea personalității condamnatului este necesar a stabili dacă factorii de risc persistă în continuare.

În conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, persoanei condamnate la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art. 4–6 i se reduce termenul de pedeapsă sau i se comută pedeapsa la 30 de ani de închisoare, dacă este condamnată la detențiune pe viață.

În această ordine de idei, instanța de recurs analizând cele menționate supra ajunge la concluzia temeiniciei soluției primei instanțe referitor la respingerea demersului administrației Penitenciarului nr. 17 Rezina și cererii condamnatului referitor la aplicarea actului de amnistie față de condamnatul Mucuța Mihail, or, evaluarea psihologică efectuată în sarcina celui din urmă de către comisia specială a penitenciarului s-a efectuat cu devieri de la ordinul nr. 44 din 18.02.2022 cu privire la aprobarea Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate. Or, potrivit anexei nr.6 a Regulamentului-Cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate, Metodologia evaluării riscului de recidivă, capitolul IV, pct. 4), prevede faptul că interviul se realizează în câteva ședințe, suficiente pentru colectarea datelor cu referire la analiza tuturor factorilor şi stabilirea nivelului riscului de recidivă.

În sensul prevederilor pct. 57 din Regulamentul menționat, Fișa de evaluare a riscului de recidivă se prezintă și **se argumentează de către psiholog** sau consilierul de probațiune în cadrul ședinței comisiei speciale pentru fiecare condamnat în parte.

Prin urmare, instanța de recurs se afiliază convingerii instanței de fond în aspectul prezenței dubiilor referitor la modul și rapiditatea constatării a fi certe a expertului judiciar în ceia ce privește constatarea riscului de recidivă redus în sarcina lui Mucuța Mihail, or, nu este certificat faptul la câte ședințe/interviuri a participat condamnatul, unde în dependență de lucrul efectuat să se constate cu fermitate analiza tuturor factorilor şi stabilirea nivelului riscului de recidivă.

La fel, Colegiul penal relevă că la materialele cauzei nu se regăsește anexa nr.1 a Metodologiei privind evaluarea riscului de recidivă suficientă pentru colectarea datelor cu referire la analiza tuturor factorilor şi stabilirea nivelului riscului de recidivă.

Subsecvent, pe fonul dat, Colegiul penal ține a trece în revistă faptul că nu pune la îndoială temeinicia procesului-verbal nr. 5 al ședinței Comisiei Speciale a Penitenciarului nr.17 Rezina din 30.05.2022, prin care se atestă că Mucuța Mihail este caracterizat pozitiv, respectiv, conform fișei de evaluare a riscului de recidivă – s-a stabilit că riscul de recidivă este redus, însă reținerile date în opinia instanței s-au efectuat în superficial, ne fiind astfel efectuate în coraport cu ordinul MJ nr.44

din 18.02.2022, care specifică clar în ce condiții comisia specială ajunge la concluzia aplicabilității actului de clemență față de deținuți.

Urmare celor expuse, Colegiul penal conchide corectitudinea poziției primei instanțe referitor la faptul lipsei de previzibilitate a evaluării psihologice a condamnatului Mucuța Mihail, din care ar genera o concluzie certă referitor la riscul de recidivă „redus" al celui din urmă.

Concluzia respectivă Colegiul penal o deduce și din conținutul extrasului procesului-verbal nr. 5 al ședinței Comisiei Speciale a Penitenciarului nr.17 Rezina din 30.05.2022, din care rezultă că decizia de înaintare a demersului privind aplicarea față de condamnatul Mucuța Mihail a prevederilor art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova a fost adoptată în lipsa unui consens, or, 4 membri ai comisiei au votat *„pro"*, iar alți 4 membri ai comisiei au votat *„contra"*, iar în asemenea circumstanțe decizia nu putea a fi adoptată.

Mai mult ca atât, Colegiul penal constată că la materialele dosarului lipsește copia procesului-verbal nr. 5 al ședinței Comisiei Speciale a Penitenciarului nr.17 Rezina din 30.05.2022 pentru a putea deduce care au fost argumentele membrilor comisiei referitor la imposibilitatea aplicării față de Mucuța Mihail a actului de amnistie, or, această chestiune în opinia instanței de recurs are o importanță primordială în situația parității de voturi.

Distinct, Colegiul penal este solidar cu concluziile instanței de fond referitor la prezența restricțiilor prevăzute la art. 107 alin. (3) Cod penal, care fac imposibilă aplicarea față de condamnatul Mucuța Mihail a actului de amnistie.

În optica reflectată, Colegiul penal notează că potrivit art. 107 alin. (3) Cod penal, amnistia nu se aplică în cazul săvîrşirii de infracţiuni prevăzute la art.166[1] alin.(2)–(4), precum şi persoanelor care au săvîrşit asupra minorilor infracțiuni prevăzute la art.171–175[1], 201, 206, 208, 208[1] şi 208[2].

La capitolul respectiv, Colegiul penal statuează că pentru a putea beneficia de o reducere a pedepsei potrivit prevederilor art. 7 din Legea nr. 243 din 24.12.2021, condamnatul urmează să întrunească toate condițiile prevăzute în Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, inclusiv și cele prevăzute la art. 107 Cod penal, care este o lege organică în raport cu Legea nr. 243 din 24.12.2021, care reprezintă o lege ordinară, iar în situația de conflict între aceste norme, cea din întâi are o forță juridică superioară.

Pe când, în spața dedusă judecății s-a constatat indubitabil că Mucuța Mihail a fost condamnat și pentru comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 171, 172 și 208 Cod penal, infracțiuni comise în privința minorilor.

În același context, Colegiul penal ține să scoată în evidență că prevederile art. 9 din Legea nr. 243 din 24.12.2021 la care face referire recurentul Mucuța Mihail sunt aplicabile în exclusivitate persoanelor condamnate până la intrarea respectivei Legi în vigoare, însă în privința cărora nu există o sentință de condamnare definitivă și irevocabilă, or, în caz contrar s-ar admite încălcarea principiului *res judecata*, or, ca urmare a aplicării amnistiei doar față de un articol pentru care persoana a fost condamnată, urmează a fi modificată pedeapsa definitivă stabilită acestuia prin prisma art. 84 și/sau art. 85 Cod penal, fapt inadmisibil.

În această conjunctură, Colegiul penal specifică că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel, recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri *(cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016),* însă motivele recursului invocate în speță nu sunt pe măsură să desființeze încheierea judecătorului de instrucție, urmând a fi pusă la adăpost de orice critică.

Din considerentele menționate supra, Colegiul penal va respinge recursul directorului Penitenciarului nr. 17 Rezina Veaceslav Dascal și recursul condamnatului Mucuța Mihail ca fiind nefondate, menținând fără modificări încheierea adoptată de prima instanță.

În conformitate cu prevederile art.449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr. 17 Rezina Veaceslav Dascal și recursul condamnatului Mucuța Mihail declarate împotriva încheierii judecătoriei Orhei sediul Rezina din 29 iulie 2024 emise în privința lui Mucuța Mihail se resping ca nefondate, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul: Gheorghe Scutelnic

Judecătorii: Viorel Pușcaș

Oleg Moraru